

Obrácení důkazního břemene při absenci nebo insuficienci zdravotnické dokumentace

MICHAL RYŠKA
KRAJSKÝ SOUD BRNO

Prolog

„Dostali jsme kopie zpráv, mezi kterými jsou bílé strany. Je navíc zřejmé, že dokumentaci někdo dodatečně upravoval. To je nepřípustné. Informace musí být co nejpřesnější a srozumitelné. Na základě listin, co dodala nemocnice, nelze provést rekonstrukci případu.“

David Marx, soudní znalec

Zdroj: http://brno.idnes.cz/rodice-devitileteho-chlapce-zadaji-odskodneni-protoze-jim-ochrnul-syn-po-vytrzeni-mandli-gsv-/brno-zpravy.aspx?c=A160318_2233358_brno-zpravy_zde

§ 53 ZZS

(1) Poskytovatel je povinen **vést a uchovávat zdravotnickou dokumentaci** a nakládat s ní podle tohoto zákona a jiných právních předpisů. Zdravotnická dokumentace je souborem informací podle odstavce 2 vztahujících se k pacientovi, o němž je vedena.

(2) Zdravotnická dokumentace podle účelu jejího zaměření obsahuje

d) **informace o zdravotním stavu pacienta, o průběhu a výsledku poskytovaných zdravotních služeb** a o dalších významných okolnostech souvisejících se zdravotním stavem pacienta a s postupem při poskytování zdravotních služeb,

§ 51 ZZS

(3) Za porušení povinné mlčenlivosti se dále nepovažuje sdělování údajů nebo jiných skutečností poskytovatelem v nezbytném rozsahu pro ochranu vlastních práv v trestním řízení, občanskoprávním řízení, rozhodčím řízení a ve správním řízení nebo sdělování skutečností soudu nebo jinému orgánu, je-li **předmětem řízení před soudem nebo jiným orgánem spor mezi poskytovatelem, popřípadě jeho zaměstnancem, a pacientem nebo jinou osobou** uplatňující práva na náhradu škody nebo ochranu osobnosti **v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb**; v této souvislosti je poskytovatel **oprávněn předat** soudnímu znalci, znaleckému ústavu, komoře nebo odborníkovi, kterého si zvolí, též **kopii zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi za účelem vypracování znaleckého nebo odborného posudku** vyžádaného obhajobou, nebo účastníkem v občanském soudním řízení.

Evropa

IV.C.-8:109 DCFR – **presumpce non lege artis i kauzality**

(2) The treatment provider must, on reasonable request:

(a) **give** the patient, or if the patient is incapable of giving consent, the person or institution legally entitled to take decisions on behalf of the patient, **access to the records**; and

(b) answer, in so far as reasonable, questions regarding the interpretation of the records.

(3) If the patient has suffered injury and claims that it is a result of non-performance by the treatment provider of the obligation of skill and care and the treatment provider fails to comply with paragraph (2), **non-performance of the obligation of skill and care** and a **causal link** between such non-performance and the injury **are presumed**.

Europa

§ 630h BGB

(3) Hat der Behandelnde eine medizinisch gebotene wesentliche Maßnahme und ihr Ergebnis entgegen § [630f](#) Absatz 1 oder Absatz 2 nicht in der Patientenakte aufgezeichnet oder hat er die Patientenakte entgegen § [630f](#) Absatz 3 nicht aufbewahrt, **wird vermutet, dass er diese Maßnahme nicht getroffen hat.**

Evropa

Bernd-Rüdiger Kern: Obrácení důkazního břemene při odpovědnosti za újmu způsobenou chybou při ošetření a při poučení v německém občanském zákoníku. Časopis zdravotnického práva a bioetiky.

<http://www.ilaw.cas.cz/medlawjournal/index.php/medlawjournal/article/view/68/73>

ČR – právní úprava

§ 6 OZ

(1) Každý má povinnost jednat v právním styku poctivě.

(2) Nikdo **nesmí těžit** ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu. Nikdo nesmí těžit ani z protiprávního stavu, který vyvolal nebo nad kterým má kontrolu.

ČR – právní teorie

Macur, J.: Důkazní břemeno v civilním soudním řízení. Masarykova univerzita v Brně, 1995

Holčapek, T.: Dokazování v medicínskoprávních sporech. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011

Valuš, A.: Civilní spory mezi lékařem a pacientem při poskytování zdravotní péče. Praha: Leges, 2014

ČR - ÚS

Nález sp. zn. Pl. ÚS 75/04 z 13.6.2006

[J]e věcí obecných soudů, aby s ohledem na konkrétní případ zvážily rozložení důkazního břemene mezi účastníky řízení.

Nález sp. zn. IV. ÚS 167/96 ze 7.10.1996

[S]oud nemůže některou z procesních stran zatížit důkazním břemenem bez dalšího a jednostranným způsobem, ale pouze v kontextu všech relevantních okolností případu.

ČR - ÚS

- Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 37/04 z 26.4.2006

[Z]ásada rovnosti zbraní v civilním řízení obecně zahrnuje též rovnost břemen, která jsou na účastníky řízení kladena (a která **nesmí být nepřiměřená**).

Zmaření důkazu KTG záznamem

- a) dle znaleckého vyjádření **se v průběhu porodu** počínaje 9:05 do 9:27 hod **objevily prokazatelné a seznatelné patologie,**
- b) vývoj od 9:27 hod nemohl být zjištěn, neboť **žalovaná zmařila možnost provedení klíčového důkazu** originálem KTG záznamu (kterým přitom dříve prokazatelně disponovala a který byla povinna uchovat a v rámci ediční povinnosti soudu předložit), a **nelze proto na základě dokumentace určit, zda v období od 9:27 do 9:50 hod patologie odpadly či nikoli** a zda byl postup žalované ohledně ukončení porodu *lege artis* či nikoli,
- c) v 9:50 hod se *per forcipem* narodilo dítě stížené hypoxicko-ischemickou encefalopatií 1. stupně v důsledku **těžké porodní asfyxie,**
- d) žalovaná **nezachytila** ve zdravotnické dokumentaci všechny **relevantní informace** (doba indikace ukončení porodu pomocí východových kleští),
- e) žalovaná **neprovedla indikované poporodní vyšetření dítěte,** v důsledku čehož nemohla být hodnocena ani otázka kauzality,

Zmaření důkazu KTG záznamem

Žalovaná by neměla důvod mařit provedení důkazů, které by jí byly ku prospěchu, a důvod mařit dokazování by měla naopak tehdy, pokud by důkazy vyzněly v její neprospěch. Zmaření důkazu je významnou skutečností, nepřímo potvrzující opodstatněnost žaloby. Lze tedy konstatovat, že provedeným dokazováním **nebylo zjištěno, že by patologie, které v průběhu porodu počínaje 9:05 hod. prokazatelně vyvstaly, jakkoli odpadly.** Ukončení porodu až v 9:50 hod. tedy za této situace nebylo v souladu s postupem dle náležité odborné úrovně, jak pro tento případ bylo znalecky stvrzeno, právě jako skutečnost, že pokud byla celá doba od 9:05 do 9:50 hod. patologická, dítě by nevyvázlo bez trvalých následků, což se také stalo a kauzalita je proto dána. Žalovaná nikterak **neprokázala opak, tj. skutečnost, že její postup byl lege artis a že kauzalita dána není.** Případné genetické poruchy vedoucí ke zvýšené citlivosti či zranitelnosti plodu nebyly nijak zjištěny, přičemž navíc zejména u škod na zdraví platí, že tzv. „působení na vadný základ“ nevylučuje příčinnou souvislost (R 1/1963).

Zmaření důkazu KTG záznamem

- Rozsudek KS Brno sp. zn. 24 C 89/2011 z 12.12.2014:
1 mil. Kč pro rodičku

Rozsudek VS v Olomouci sp. zn. 1 Co 68/2015
z 13.5.2015: potvrzeno

Dovolání nebylo podáno nemocnicí ani pojišťovnou

- Rozsudek KS Brno sp. zn. 35 C 33/2014 z 6.5.2016:
bolestné 210.000 Kč a náhrada za ZSU 9.160.000
Kč pro dítě + pojišťovnou již vyplaceno bolestné
90.000 Kč a náhrada za ZSU 540.000 Kč

Odvolání nebylo podáno nemocnicí ani pojišťovnou

Epilog

Nález ÚS sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22.12.2015

[J]e třeba zhodnotit **postoj osoby odpovědné ke způsobené škodě**; jinak se bude hodnotit snaha odpovědného o urychlené vyřešení náhrady, jinak obstrukce ... [Z] průběhu celého řízení vyplývá, že vedlejší účastníci svou odpovědnost od počátku popírali, dostatečnou lítost žádným způsobem neprojevili a v jejich postoji lze spatřovat pouze hájení jejich ekonomických zájmů.

Děkuji za pozornost.

Michal Ryška